

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОПОДАТКУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ДІЯЛЬНОСТІ НА ЗАРУБІЖНИХ РИНКАХ

Оподаткування діяльності підприємств в умовах їх діяльності на закордонних ринках ставить нові вимоги до розвитку національних економічних систем. У зв'язку з цим необхідне державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в сфері побудови нормативно-правової бази таким чином, щоб захистити інтереси українських виробничих підприємств на міжнародному ринку і при цьому не опустити «залізну завісу» для іноземних осіб та підприємств.

Складність врегулювання зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання багато в чому пов'язана з тим, що здійснення цієї діяльності виходить за межі території однієї країни, внаслідок чого відбувається зіткнення декількох національних податкових систем. Найбільш значущими з них можна назвати проблему міжнародного подвійного оподаткування та проблему використання пільгових юрисдикцій, іншими словами, офшорних зон. У зв'язку з цим широко практикується укладання міжнародних угод між двома і більше країнами, мета укладення яких - дозвіл можливих колізій податкових законодавств цих країн.

У процесі моніторингу світової практики оподаткування зовнішньо-економічних операцій Гуцул І.А. зазначає, що найбільш показовим для України щодо реформування митної системи є досвід Грузії та Польщі, які налагодили відкриті та недискримінаційні торговельні відносини із країнами світу. В той же час, для України в цьому плані важливо запровадити механізм встановлення грошової компенсації сільськогосподарським виробникам у відсотковому вираженні до середнього рівня дотацій, які надаватимуться представникам аграрної сфери (наприклад, у Польщі у перший рік членства в ЄС вони становили 55%, у другий – 60%, у третій – 65%). З'ясовано, що необхідність надання преференцій саме сектору сільськогосподарського ІЗ виробництва обумовлювалася низьким рівнем його розвитку, а отже – неконкурентоспроможністю на ринку ЄС. Також у чинному митному тарифі Польщі визначено преференції, які захищають галузі автомобілебудування та нафтопереробки. Ставки імпорتنих мит на автомобілі та низку нафтопродуктів із країн, яким Польща надала режим найбільшого сприяння, залишаються на доволі високому рівні [1]. У розділі 2 Митного Кодексу України, зазначено, що якщо підприємство здійснює зовнішньоекономічну діяльність понад три роки і протягом цих років посадові особи підприємства ні разу не притягувались до адміністративної відповідальності за порушення митних правил, і немає жодних невиконаних зобов'язань зі сплати митних платежів та інших боргових податкових зобов'язань, підприємство володіє інформаційно-аналітичною системою обліку зовнішньоекономічних операцій, то воно може набувати статусу уповноваженого економічного оператора [3].

Як зазначає Кузьмін О.Є. вказаний статус повинен надати суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності низку спрощень, а саме: звільнення від надання гарантій при здійсненні внутрішнього митного транзиту, митне оформлення товарів на території підприємства, подання однієї митної декларації за період, а не на партію товарів (хоча ідентичні операції впродовж періоду можуть здійснюватись неодноразово), зняття митного забезпечення без дозволу митниці тощо. Слід зазначити, що на сьогодні триває робота із розроблення організаційного механізму надання статусу уповноваженого економічного оператора та реалізації зазначених преференцій. Для законослухняних та успішних суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності отримання вказаного статусу сприятиме активізуванню зовнішньоекономічних операцій та спрощенню взаємодії з митними органами [2].

Таким чином, з метою удосконалення потенціалу оподаткування діяльності українських виробничих підприємств на зарубіжних ринках в контексті забезпечення фіскальної ефективності, слід: мінімізувати, удосконалити процедуру електронного декларування та документообігу; покращити процедуру відшкодування ПДВ; підвищити рівень автоматизації митних процесів; спростити систему митного контролю, використання митного постаудиту відповідно до міжнародних домовленостей. Отже, дієві заходи щодо формування ефективної системи реалізації митних та податкових регуляторів зовнішньоекономічних відносин мають базуватися на якісно новій парадигмі задоволення фіскальних потреб, враховуючи інтереси як держави, так і суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

Крім того, регулярне обговорення проблем, що виникають при оподаткуванні українських виробничих підприємств на зарубіжних ринках, зокрема, проблем міжнародного подвійного оподаткування та ухилення від оподаткування, на рівні кількох держав свідчить про те, що ці проблеми повинні бути врегульовані на міжнародному рівні за допомогою міжнародних нормативно-правових актів, спрямованих на їх усунення. Вже почався міжнародний обмін податковою інформацією, який повинен розширюватися, уніфікуватися і стандартизований аж до створення єдиної інформаційної бази.

Список використаної літератури:

1. Гуцул І. А. Оподаткування зовнішньоекономічної діяльності: фіскальні ефекти та регулюючий потенціал. Рукопис. – Дис. на здобуття наук. ступ. к.е.н. за спеціальністю 08.00.08. - Тернопільський національний економічний університет Міністерства освіти і науки України, Тернопіль, 2014.
2. [Кузьмін О.Є.](#) Особливості оподаткування суб'єктів зовнішньо-економічної діяльності [Електронний ресурс] / О.Є. Кузьмін, А.В. Тодощук, О.Г. Мельник // - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VNULPM_2013_769_22
3. Митний кодекс України від 13.03.2012. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.